

PŘEDMLUVA	6
1 ÚVOD	7
2 OPERAČNÍ SYSTÉMY	10
2.1 SLUŽBY OPERAČNÍHO SYSTÉMU	10
2.1.1 Realizace služeb softwarovým přerušením	12
2.2 STRUKTURA OPERAČNÍHO SYSTÉMU	12
2.3 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ OPERAČNÍCH SYSTÉMŮ	15
2.3.1 Hledisko počtu současně zpracovávaných procesů	15
2.3.2 Hledisko interaktivnosti	15
2.4 STAVY PROCESŮ	16
2.5 PŘIDĚLOVÁNÍ PROCESORU	17
2.6 UZAVÍRÁNÍ ZDROJŮ	18
2.6.1 Realizace vzájemného vyloučení	22
2.6.2 Vzájemné vyloučení realizované zámekem	23
2.6.3 Semaforey	25
2.7 UVÁZNUTÍ PROCESŮ	27
2.8 STÁRNUTÍ PROCESŮ	29
2.9 VLÁKNA	31
2.10 PŘÍKLADY	32
3 PŘIDĚLOVÁNÍ PAMĚTI	33
3.1 JEDNODUCHÉ PROCESORY BEZ DYNAMICKÉHO PŘEKladu ADRES	33
3.2 PROCESORY S DYNAMICKÝM PŘEKladEM ADRES	33
3.2.1 Lineární logický adresový prostor	34
3.2.2 Segmentovaný logický prostor	34
3.3 STRATEGIE PŘIDĚLOVÁNÍ PAMĚTI	35
3.3.1 Přidělování souvislých úseků paměti	35
3.4 VIRTUÁLNÍ PAMĚŤ	39
3.4.1 Lineární adresový prostor	39
3.4.2 TLB cache	41
3.4.3 Víceúrovňové stránkování	41
3.4.4 Invertovaná tabulka stránek	43
3.5 SEGMENTOVANÝ ADRESOVÝ PROSTOR	43
3.6 PŘÍKLADY	44
4 UNIX - ZÁKLADNÍ POJMY	46
4.1 ARCHITEKTURA UNIXOVÉHO OPERAČNÍHO SYSTÉMU	47
4.2 UŽIVATELE SYSTÉMU	54
4.3 PROCESY	58
4.4 VSTUPY A VÝSTUPY	61
4.5 START A UKONČENÍ PRÁCE SYSTÉMU	66
4.6 PŘÍKLADY	68
5 SYSTÉM SOUBORŮ	73
5.1 ODKAZY NA SOUBORY	76
5.1.1 Hard link	76
5.1.2 Symbolický link	78
5.2 PŘÍSTUPOVÁ PRÁVA	79
5.3 ORGANIZACE SYSTÉMU SOUBORŮ	84
5.3.1 Systém souborů SYSTEM V	84
5.3.2 Systém souborů BSD	86
5.3.3 Systém souborů Linuxu	87
5.4 SYSTÉM QUOTA	89
5.5 VYTVOŘENÍ A PŘIPOJENÍ SYSTÉMU SOUBORŮ	89
5.6 PŘÍKLADY	92
6 INTERPRET ŘÍDICÍCH PŘÍKAZŮ	96

6.1 SPOUŠTĚNÍ PŘÍKAZŮ	96
6.2 PŘESMĚROVÁNÍ A ROURY	101
6.3 EXPANSNÍ ZNAKY	103
6.4 SUBSTITUCE VÝSTUPU PŘÍKAZU	104
6.5 PROMĚNNÉ A VÝRAZY	104
6.5.1 Proměnné a výrazy C shellu	106
6.5.2 Proměnné a výrazy Bourne shellu	108
6.6 MECHANISMUS HISTORIE	110
6.7 ZNAKY VÝLUKY (ESCAPE CHARACTERS)	111
6.8 PŘEZDÍVKY A FUNKCE	112
6.8.1 Přezdívky v C shellu	112
6.8.2 Přezdívky a funkce v Bourne shellu	113
6.9 SYSTÉMOVÉ PROGRAMY	114
6.9.1 Regulární výrazy	116
6.9.2 Programy grep, fgrep, egrep	117
6.9.3 Program sed	118
6.9.4 Program awk	119
6.10 VKLÁDÁNÍ DAT DO SKRIPTU	121
6.11 PŘÍKLADY	122
7 PROGRAMOVÁNÍ V SHELLU	128
7.1 PROGRAMOVÁNÍ V C SHELLU	128
7.1.1 Podmíněné příkazy	128
7.1.2 Vytváření cyklů	130
7.1.3 Výběr z více alternativ	133
7.1.4 Ukončení scriptu	135
7.2 PROGRAMOVÁNÍ V BOURNE SHELLU	136
7.2.1 Vyjádření podmínky v příkazech if a while	136
7.2.2 Podmíněné příkazy	139
7.2.2 Vytváření cyklů	140
7.2.4 Výběr z více alternativ	141
7.2.5 Ukončení scriptu	142
7.3 PŘÍKLADY	142
8 PROCESY	151
8.1 KONTEXT PROCESU	151
8.2 VOLÁNÍ SLUŽEB SYSTÉMU	152
8.3 PŘERUŠENÍ	153
8.4 PREEMPCE	153
8.5 ZABLOKOVÁNÍ PROCESU	154
8.6 STAVY PROCESŮ	155
8.7 PŘIDĚLOVÁNÍ PROCESORU	157
8.8 PŘIDĚLOVÁNÍ PAMĚTI	159
8.9 PŘÍKLADY	163
9 ŘÍZENÍ PROCESŮ	165
9.1 VYTVOŘENÍ NOVÉHO PROCESU	166
9.2 SKUPINA PROCESŮ	167
9.3 ŘÍDÍCÍ TERMINÁL	167
9.4 ZASÍLÁNÍ SIGNÁLŮ PROCESŮM	168
9.5 UKONČENÍ PROCESU	170
9.5.1 Zpracování procesů zombie	171
9.6 ZÁMĚNA PROGRAMU ŘÍDÍCÍHO PROCES	172
9.6.1 Spuštění scriptu	175
9.7 LOGIN SHELL	176
9.8 PŘÍKLADY	177
10 PRÁCE SE SOUBORY	180
10.1 SPRÁVCE SOUBORŮ	180
10.2 ROZHRANÍ R ₁₂	181

10.3 ROZHRANÍ R_{23}	185
10.4 VYROVNÁVACÍ PAMĚŤ I-UZLŮ	186
10.5 SLUŽBY SYSTÉMU PRO PRÁCI SE SOUBORY	187
10.5.1 Vytvoření a otevření souboru	187
10.5.2 Uzavření a zrušení souboru	191
10.5.3 Čtení a zápis do souboru	192
10.5.4 Uzamykání souboru	195
10.6 PŘESMĚROVÁNÍ V SHELLU	197
10.7 PŘÍKLADY	198
11 PODPORA SÍŤOVÉ KOMUNIKACE	200
11.1 SMĚROVÁNÍ	204
11.1.1 Podsítě	209
11.2 PORTY	210
11.2.1 Aplikace s pevně přidělenými porty	211
11.2.1 Aplikace s dynamicky přidělovanými porty	213
11.3 DOMÉNOVÝ JMENNÝ SYSTÉM	213
11.4 ELEKTRONICKÁ POŠTA	216
11.5 INFORMAČNÍ SYSTÉM NIS	217
11.6 SÍŤOVÝ SOUBOROVÝ SYSTÉM NFS	218
11.7 KONFIGURACE SÍŤOVÉHO SERVERU	219
11.8 PŘÍKLADY	221
12 BEZPEČNOST	222
12.1 BEZPEČNOST OPERAČNÍCH SYSTÉMŮ	223
12.2 BEZPEČNOST UNIXU	227
12.2.1 Uživatelé a připojování k systému	228
12.2.2 Bezpečnost souborů a I/O zařízení	231
12.2.3 Bezpečnost procesů	235
12.2.4 Bezpečnost komunikace v sítích	238
12.2.5 Dostupnost systémových prostředků	240
12.3 PŘÍKLADY	242
PŘÍLOHA A NEJČASTĚJI POUŽÍVANÉ PŘÍKAZY	243
PŘÍLOHA B PŘÍKLADY PROGRAMŮ	251
DOPORUČENÁ LITERATURA	257